

Winterwaarnemingen van de zwarte Roodstaart

In de toekomst hoop ik als coördinator van het Amsterdams VogelNet geregeld samenvattingen te geven van discussies en berichten op het AVN, die ook voor de rest van de werkgroepleden van belang kunnen zijn. Deze eerste bijdrage gaat over winterwaarnemingen van Zwarte Roodstaarten.

U kunt natuurlijk zelf meedoen met dit soort discussies en lid worden van AVN. Dat kan door een aanmelding naar mij te sturen op jh.van.oers@chello.nl.

De Zwarte Roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) is een regelmatige broedvogel van Amsterdam, die vooral broedt op nieuwbouwlocaties. Naast waarnemingen van zomergasten zijn er in de afgelopen eeuw een aantal winterwaarnemingen van deze soort gemeld. Naar aanleiding van een AVN-melding van Wil Leurs op 26 november 2000 publiceerde Ruud Vlek een lijst met winterwaarnemingen van de Zwarte Roodstaart gedestilleerd uit het archief van de Vogelwerkgroep Amsterdam (zie tabel 1). Hij verzocht daarbij om aanvullingen en om deze winter op te letten en waarnemingen van Zwarte Roodstaarten door te sturen.

Gedurende de afgelopen winter zijn door ondergetekende aanvullingen op de eeuwlijst en waarnemingen van de soort verzameld. Met winterwaarnemingen worden in dit onderzoek waarnemingen binnen de periode 1 november - 1 maart bedoeld. Totaal betreft het in de jaren 1926-2000, 42 wintergevallen, waarvan 20 uit november, 9 uit december, 3 uit januari en 10 uit februari. ▷

Tabel 1: Winterwaarnemingen van de Zwarte Roodstaart tot 2000

17 november 1926	1 ex. Amsterdam (De Snoo; 2e geval van deze soort in Amsterdam)
25 januari 1936	vr. Oostzanergat Amsterdam-Noord (Akkerman & Belterman)
20 november 1948	Diemerzeedijk (NJN; Swart, Vogels van Zeeburg en Diemerdijk 1968: 15)
27 november 1977	Diemen (Van den Berg, Avifauna Amstelland 1977: 38)
november 1979-1983	8 gevallen
december 1979-1983	5 gevallen
januari 1979-1983	1 geval
februari 1979-1983	3 gevallen (SOVON-atlas 1987: 390-391)
26 december 1980	1 vr. Gaasperdam, en gehele winter 1980/81 E. van Beinumstraat (Gzw. 19, 1: 33)
24 februari 1982	m. foeragerend op grasveld Groenelaan, Amstelveen-Zuid (Vogeljaar 30: 228)
18 januari 1985	vondst van ♂ Amsterdamse Bos (bron: kaartsysteem ZMA, z. nr., niet bewaard?).
4 februari 1991	1 binnengevlogen gebouw Centerpoint, Hoogoorddreef, Amsterdam-ZO (later gestorven; Van Blanken, in litt.)
24 februari 1996	1 ex. Kadijksplein (Van der Waal; Gzw 34, 1/2: 43)
8 december 1996	1 ex. Stephensonstraat (Keijl)

FOTO: NIRK ZULMANS

tabel 2:
Winterwaarnemingen van de Zwarte Roodstaart 2000-2001

Datum	Tijd	Aantal	tp / vl>	Plaats	Waarnemer
5-11-00		2		Lutkemeerpolder	Jan van Blanken
11-11-00		1	vl>N	Keesje Brijdeplantsoen	Marc Argeloo
12-11-00	17:20	1	tp	Keesje Brijdeplantsoen	Rob Baars
13-11-00		1	vl>N	Keesje Brijdeplantsoen	Marc Argeloo
16-11-00	Dag	1	tp	2e Leeghwaterstraat	Jip Louwe Kooijmans
17-11-00	Dag	1	tp	Simonshavenstraat, Reigersbos, A'dam-ZO	Christiaan Both
18-11-00	Dag	1		Flevopark, voor het zwembad	Iman Keuchenius
22-11-00		1	tp	Schiphol-Centrum	Willem van der Waal
24-11-00	17:20	1	tp	Keesje Brijdeplantsoen	Rob Baars
25-11-00	17:20	1	tp	Keesje Brijdeplantsoen	Rob Baars / Marc Argeloo
26-11-00		1	tp	2e Leeghwaterstraat	Jip Louwe Kooijmans
26-11-00		1		Eva de Wildeplantsoen, Weesp	Wil Leurs
28-11-00		1	tp	Wijnterminal Oostelijk Havengebied	Willem van der Waal
30-11-00		1	vl>N	Keesje Brijdeplantsoen	Marc Argeloo
2-12-00		1	vl>N	Keesje Brijdeplantsoen	M. Argeloo, Sietske Sybrandi, R. Baars
3-12-00		1	vl>N	Keesje Brijdeplantsoen	Marc Argeloo
7-12-00		1	vl>N	Kostverlorenhof (Amstelveen)	Jan Hendrik van Oers
9-12-00		1	vl>N	Keesje Brijdeplantsoen	Rob Baars
17-12-00		1	vl>N	Keesje Brijdeplantsoen	Marc Argeloo
16-11-00		1	vl>N	Java-eiland bij het pontsteigertje	Willem van der Waal
2-02-01		1 vr		Willem de Zwijgerlaan	Pierre van der Wielen
9-02-01		1	tp	Vijfhoek (achter de Maxis)	Ellen de Bruin
15-02-01		1		Generaal Vetterstraat	Gerard Schuitemaker
27-02-01		1	vl>N	Eleanor Rooseveltlaan (Amstelveen)	Jan Hendrik van Oers

▷ In tabel 2 zijn alle meldingen van de Zwarte Roodstaart van de afgelopen winter, die via AVN binnenkwamen, genoteerd. Dat betekent dat er veel waarnemingen van één individu op verschillende dagen instaan. Dit geldt in ieder geval voor de exemplaren op het Keesje Brijdeplantsoen (Sporenburg) en de Tweede Leeghwaterstraat (Czaar Peterbuurt). Maar daarnaast zijn gedurende deze winter in vrijwel alle delen van de regio waarnemingen gedaan. Het lijkt erop dat er deze winter 15 exemplaren van deze zomergast in de Amsterdamse regio zijn gezien. Het is op dit moment moeilijk om hieruit conclusies te trekken. Is de winter 2000-2001 een uitzonderlijke winter geweest? Of komt dit grote aantal verzamelde waarnemingen op conto van de werking van een mailkring waardoor meer vogelaars hun waarnemingen doorgeven? Afgelopen winter waren er relatief veel meldingen van zomergasten die tot heel laat in het jaar werden gezien. Dit lijkt ook het geval voor de Zwarte Roodstaart. Het plaatstrouwe exemplaar op het Keesje Brijdeplantsoen bleef daar aanwezig tot de koude periode halverwege december. Dit lijkt er wel op te wijzen dat de zachte weersomstandigheden aan de late trek van een aantal exemplaren van de soort vanuit onze regio heeft bijgedragen. De vijf waarnemingen van de soort in de eerste twee maanden van 2001 op even zovele plaatsen zouden kunnen wijzen op overwintering in onze regio. Het is in ieder geval interessant genoeg om de volgende winter te letten op deze interessante zomervogel. ■

Toevoegingen aan bovenstaande tabellen zijn nog steeds welkom en kunnen worden gezonden aan:

Jan Hendrik van Oers, Warmondstraat 173, 1058 KX Amsterdam, T 020-6171080, E jh.van.oers@chello.nl